

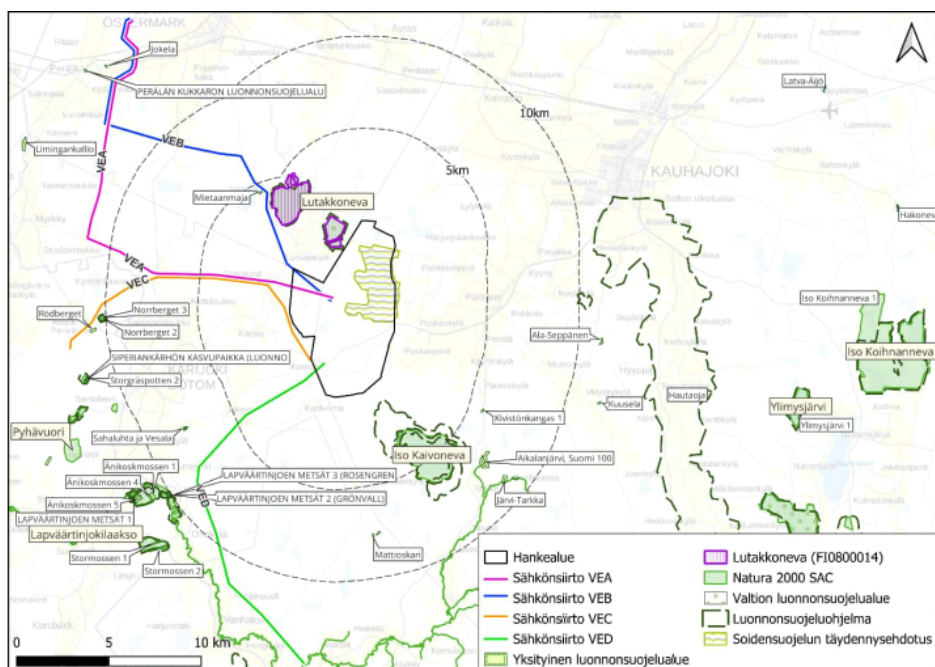
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Ympäristönsuojeluyksikkö

Viite: Lausuntopyyntö 24.6.2025

Luonnonsuojelulain 35 § 2 mom. mukainen lausunto Natura 2000 -alueeseen kohdistuvia vaikutuksia koskevista arvioinneista, Kankalonselän tuulivoimahanke, Kauhajoki ja Karijoki

Asian tausta

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa ELY-keskus) on pyytänyt lausuntoa luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta hankkeiden ja suunnitelmien arvioinnista (jatkossa Natura-arviointi). Arviointi koskee Kauhajoen ja Karijoen kuntiin suunniteltavan Kankalonselän tuulivoimahankeen vaikutuksia Lutakkonevan Natura 2000 -alueeseen (FI0800014, SAC). Kuvassa 1 on esitettyä hankealueen sijainti suhteessa Lutakkonevan Natura 2000 -alueeseen (jatkossa Natura-alue).

Kuva 1. Hankealueen sijainti suhteessa luonnonsuojelualueisiin. Lutakkonevan Natura 2000 -alue violetilla rajauksella (Sitowise 2025)

Elements Suomi Oy suunnittelee Kankalonselän tuulivoimahanketta. Hankealueelle suunnitellaan enintään 35 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä, napakorkeus 235 metriä ja yksikköteho 10 megawattia. Hanke koostuu tuulivoimapuiston alueesta (3600 ha) sekä ilmajohtoina toteutettavasta voimajohtoreitistä (neljä vaihtoehtoa). Arvioitavia toteutusvaihtoehtoja oli kolme; VE0 hanketta ei toteuteta, VE1 35 tuulivoimalaa ja VE2 21 tuulivoimalaa.

Natura-alue sijaitsee Kankalonselän tuulivoimahankealueen luoteispuolella. Natura-alueen rajalta on etäisyyttä lähimmälle tuulivoimalan alustavalle sijoituspaikalle 570 metriä, mahdollisesti parannettavaan tiehen 13 metriä ja lähimpään sähkönsiirron linjaukseen 190 metriä.

Tiedot Natura-alueesta

Natura-alue (pinta-ala yhteensä 455 ha) koostuu kolmesta osa-alueesta; isompi Lutakkoneva ja Tarkankeitaan soidensuojelualue, joka on jaettu kahteen osaan. Lutakkonevan Natura-alue on rannikko-Suomen alueella sijaitseva konsentrinen kermikeidas, jonka keskiosissa on runsaasti suuria allikoita ja kuljuja. Suon keskusta on 1–2 m laiteita ylempänä ja siellä on yli metrin korkeusvaihteluja. Kermien rakenne on melko säännöllinen ja hyvin kehittynyt. Pinta-alallisesti suurimmat alueella esiintyvät suotyyppit ovat rahkaräme ja lyhytkortinen neva. Suon koillisosassa on hyvin laajoja lyhytkorsi- ja silmäkenevoista koostuvia kuljuja. Lisäksi alueelta löytyy isovarpurämettä ja tupasvillarämettä. Laitteet ovat kapeat ja suureksi osaksi ojitettut.

Natura-alueen suojelun perusteina olevat luontotyyppit:

- Keidassuot (7110, 402 ha)
- Puustoiset suot (91D0, 291 ha)
- Humuspitoiset järvet ja lammet (3160, 21 ha)
- Borealiset luonnonmetsät (9010, 11 ha)
- Kasvipeitteiset silikaattikalliot (8220, 3 ha)
- Pikkujoet ja purot (3260, 0,1 ha)

Natura-alueen suojelun perusteina olevat lajit:

- Liito-orava (*Pteromys volans*)

Koko alueesta kuuluu soidensuojeluohjelmaan.

Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit:

- Jouhisorsa (*Anas acuta*)
- Haavanhyttelöjäkälä (*Collema subnigrescens*)

Vaikutusarvioinnin toteutustapa

Aineisto ja menetelmät

Natura-arviointi laadittiin asiantuntija-arviona perustuen Natura-tietolomakkeeseen (päivitetty 12/2018), NATA-arviointilomakkeeseen (päivitetty 18.10.2017), valtion suojelualueiden biotooppikuvioihin (Metsähallitus 2023), lajihavaintoihin (Suomen lajitietokeskus 2024, Kankalonselän tuulivoimahankkeen luontoselvitykset) sekä Kankalonselän tuulivoimapuiston YVA-ohjelmaan (Sitowise Oy 2024) ja siitä annettuihin lausuntoihin.

Arvioinnin kohdistaminen

Arviointi on kohdistettu alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyypeihin ja lajeihin sekä muihin tärkeisiin lajeihin.

Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät

Vaikutukset on arvioitu arvioijan asiantuntemukseen perustuvana harkintana, minkä todetaan olevan arviointitavan ominaisuus. Epävarmuustekijöitä on hallittu käyttämällä mahdollisimman ajantasaisia tietoja sekä kokemuksia rakentamisen, tuulivoimaloiden ja voimalinjojen vaikutuksista luontotyypeihin ja linnustoon. Yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa on arvioitu saatavilla olevan tiedon perusteella. Tähän liittyvän epävarmuuden todetaan liittyvän siihen, mitkä tarkastelluista hankkeista toteutuvat ja millaisina.

Vaikutusarvioinnin johtopäätökset

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin

Hankealueen raja sijoittuu lähimmillään noin 200 m etäisyydelle Tarkankeitaan osa-alueen luontotyyppien *keidassuot 7110* ja *puustoiset suot 91D0* esiintymistä. Lähin suunniteltu VE1 voimalapaikka (voimala nro 29) sijaitsee 620 m ja VE2 lähin voimala (nro 11) 560 m päässä esiintymistä. Mahdollisesti parannettava tie sijaitsee 13 m päässä. Lähinnä sähkönsiirtoa sijaitsevat esiintymät ovat 200 m päässä. Rakentamisen todetaan voivan paikallisesti muuttaa pintavesivaluntaa, mikä voisi välillisesti vaikuttaa luontotyyppiesiintymien reuna-alueisiin. Hankkeen toimintojen ja luontotyyppien esiintymien väliin sijoittuu kuitenkin ojitettuja talousmetsäalueita, peltoja sekä olemassa olevia teitä.

Lähinnä tuotantoalueen rajaa sijaitseva luontotyyppin *luonnonmetsät 9010* esiintymä on 3,8 km päässä. Lähin suunniteltu voimalapaikka ja parannettava tie sijaitsevat noin 4,2 km päässä. Lähinnä sähkönsiirtoa sijaitseva luontotyyppin esiintymä on noin 200 m päässä. Hankkeen toimintojen ja luontotyyppin esiintymien väliin sijoittuu muun muassa talousmetsäalueita sekä olemassa olevia teitä.

Hankkeen toimintojen lyhimmat etäisyydet luontotyyppien *humuspitoiset lammet ja järvet 3160* (520 m), *silikaattikalliot 8220* (1,1 km) sekä *pikkujoet ja purot 3260* (1,2 km) esiintymiin ovat selvästi suuremmat kuin kolmen edellä mainitun luontotyypin.

Arvioinnissa todetaan johtopäätöksenä, että tuulivoimahankkeella **ei ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia mihinkään Natura-alueen suojelun perusteena olevaan luontodirektiivin luontotyyppiin**. Ainoat tunnistetut vaikutukset (vähäiset) voivat aiheutua puustoiset suot -luontotyyppille mahdollisesta tien parannuksesta lähimmillään 13 metrin päässä Natura-alueen rajasta.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin lajeihin

Natura-alueelta tunnetaan neljä liito-oravan esiintymispaikkaa noin 3,8 km hankealueen pohjoisreunasta. Hanke sijoittuu Natura-alueen ulkopuolelle, joten se ei aiheuta välittömiä vaikutuksia lajin elinympäristöön kohdistuvia muutoksia Natura-alueella. Uusien teiden rakentaminen hankealueelle lisää metsäalueiden pirstoutumista, mutta hankkeen rakentaminen ja toiminta eivät kuitenkaan muodosta liikkumisestettä lajin yksilöille. Välilliset vaikutukset Natura-alueen liito-oraviin arvioidaan vähäisiksi, mihin vaikuttaa yli 3 km etäisyys hankealueelta. Hyvin vähäisiä välillisiä vaikutuksia liito-oraville voi kuitenkin aiheutua Natura-alueen läheisten ja hankealueella sijaitsevien elinympäristöjen heikentymisen myötä. Johtopäätöksenä todetaan, että **hankkeella ei ole merkittävää heikentävää vaikutusta suojeluperusteisille liito-oraville**.

Vaikutukset muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyypeille ominaiseen lajistoon

Natura-lomakkeella mainittuihin muihin tärkeisiin lajeihin hankkeella ei ole vaikutuksia. Haavanhyttelöjäkälän esiintymään vaikuttavat voimakkaimmin paikalliset muutokset elinympäristössä. Lajin lähimmästä esiintymästä on matkaa lähimmälle voimalinjalle 1,2 km ja hankealueen rajalle 4,1 km. Jouhisorsan pesimäpaikkoina ovat Lutakkonevan laajat allikot ja lammet. Tuulivoimaloita on suunnitelmassa lähimmillään 1,1 km etäisyydellä Lutakkonevan allikkoalueista. Lajin ensisijaisena liikkumisalueena pesimäaikana ovat pesimäalueen vesistöt. Etäisyyden perusteella hankkeella ei ole häiriövaikutusta pesimäkantaan. Lajia ei havaittu kevät- tai syysmuuton seurannassa tuotantoalueen läheisyydessä.

Yhteisvaikutukset

Natura-aluetta lähimmät tuulivoima-alueet ovat Lautamäki (1,9 km, suunnitteilla) ja Mustaisneva (2,5 km, tuotannossa).

Koska Kankalon Selän hankkeesta ei aiheudu heikentäviä vaikutuksia suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin, ei hankkeesta aiheudu

myöskään yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa.

Linnuston osalta yhteisvaikutuksia voisi muodostua lähinnä kahdesta edellä mainitusta hankkeesta. Hankkeiden yhteisvaikutukset varsinaiseen suolajistoon ovat todennäköisesti varsin vähäisiä, koska suolajien keskeisimmät elinympäristöt, avonevat, allikot ja rimpisuot, sijaitsevat pääosin tunnettujen lajikohtaisten häiriövaikutusten ulottuman ulkopuolella.

Liito-oravan osalta merkittäviä yhteisvaikutuksia voi muodostua lähinnä, jos hankkeet merkittävällä tavalla heikentäisivät Natura-alueen metsien ja asuttujen elinpiirien kulkuyhteyksiä Natura-aluetta ympäröivään metsäverkostoon. Tuulivoimahankkeissa liito-orava on lakisääteisesti huomioitava laji, jonka asuttujen elinpiirien kulkuyhteydet muuhun metsäverkostoon tulee turvata. Hankkeiden sijoittumisen perusteella liito-oravaan ei ole tunnistettu laajempia lajin elinympäristöverkostoon kohdistuvia vaikutuksia.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

Ainoa Natura-arvioinnissa tunnistettu lievennystoimenpide koskee mahdollisesti parannettavaa, lähimmillään 13 m etäisyydelle Natura-alueen rajasta sijoittuvaa tietä. Toimenpiteenä esitetään tältä osin, että kunnostus kohdistetaan tien eteläpuolelle, jolloin Natura-alueen reunapuustoon ei tarvitse koskea.

Vaikutukset Natura-alueen eheyteen (koskemattomuuteen)

Lutakkonevan Natura 2000 -alueen osalta kokonaisuuden arvioinnin keskiössä todetaan olevan alueen laajojen suoyhdistymien rakenteen, toiminnan ja ekologisten prosessien. Arvioinnissa käsiteltäväksi tulevat vaikutukset suoyhdistymien rakenteeseen kokonaisuutena, vaikutukset alueen vesitalouteen sekä vaikutukset Natura-alueen suoluonnon lajistoon ja mahdollisiin lajien välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Hankealue sijaitsee melko lähellä Lutakkonevan suoalueita, mutta alueiden välissä on käsiteltyjä metsiä, peltoja ja olemassa oleva tie. Etäisyyden tai keidassuoyhdistymien vesitalouden kannalta hankkeella ei ole odotettavissa vaikutuksia suoyhdistymiin. Keidassoiden vesitalous on sadevedestä riippuvainen. Tätä taustaa vasten hankkeella ei ole odotettavissa kasvillisuuteen kohdistuvia vaikutuksia.

Mahdollisesti parannettava tie sijaitsee lähimmillään noin 13 metrin päässä. Sijoittamalla mahdolliset parantamistoimet tien eteläreunaan vältetään pienilmaston muuttuminen Natura-alueella. Vaikutus tulee pienentymään ajan myötä, kun tien reunaan kasvaa lehtipuustoa.

Vaikutus koskemattomuuteen voi tarkoittaa esimerkiksi liito-oravan liikkumisen estymistä elinympäristöverkostonsa eri osissa Natura-alueen eri osien välillä tai lajien välisten vaikutusten muutoksia. Hankealueen tapauksessa ei ole tunnistettu sellaisia este- tai häiriövaikutuksia, jotka estäisivät tai vähentäisivät suolajiston liikkumista hankealueen suunnalta esimerkiksi Natura-alueen eri osille. Suunniteltujen voimaloiden sijoituksessa vähintään 1,2 kilometrin etäisyydelle lähimmistä Lutakkonevan rimmikoista hankkeella ei ole tunnistettu vaikutuksia vesilintuihin.

Hankkeella ei ole tunnistettu sellaisia vaikutuksia, joilla olisi laajempaa vaikutusta suoyhdistymien tai niiden reunaosien luontotyyppeihin (rakenteeseen ja/tai toimintaan), niiden lajistoon tai alueen suojelutavoitteisiin.

Hankkeella ei ole vaikutuksia Natura-alueen koskemattomuuteen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi (luonnonsuojelulaki 35 § 1 momentti)

Jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Natura-arvioinnin kattavuus

Natura-arvioinnissa tarkasteltu Natura 2000 -alue (Lutakkoneva) on valittu tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon sen suojeluperusteina olevat luontotyypit ja lajit sekä sijoittuminen hankealueeseen nähden. Tarkasteltavan alueen valinta vastaa ELY-keskuksen hankkeesta aiemmin esiin tuomia näkemyksiä.

Arvioinnissa on tarkasteltu kattavasti kaikkia Natura-alueen suojelun perusteina olevia luonnonarvoja.

Natura-arvioinnin toteutus ja menetelmät

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arvioinnin toteutus ja menetelmät vastaavat Natura-arviointeihin sisällytettäviä laatuvaatimuksia, eikä ELY-keskus näe puutteita suojeluperusteina olevien luontotyyppien tai lajien arviointien osalta. Erilaiset vaikutusmekanismit on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tunnistettu hyvin.

Johtopäätökset

Suojeluperusteena olevat luontotyypit

Natura-arvioinnissa esitettyjen tietojen ja vaikutusmekanismien perusteella ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitettyyn näkemykseen, että hankkeella ei ole todennäköisesti merkittävää heikentävää vaikutusta Lutakkonevan Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin. Niin YVA-selostuksessa, erillisselvityksissä kuin Natura-arvioinnissa esitetyt perusteet ovat yksityiskohtaisia, asianmukaisia ja perustuvat tieteelliseen tietoon, jotta vaikutusten ei arvioida olevan todennäköisiä eikä merkittäviä. ELY-keskus katsoo erityisesti hankkeen toimintojen ja Natura-alueen välisen melko pitkän etäisyyden olevan tekijä, joka olennaisesti vähentää kielteisiä vaikutuksia.

Mahdollinen olemassa olevan tien parannus 13 m etäisyydellä Natura-alueen rajasta ei todennäköisesti heikennä edes vähäisissä määrin suojelun perusteena olevaa puustoiset suot -luontotyyppiä, mikäli esitetyt lievennystoimet tältä osin toteutetaan.

Suojeluperusteena olevat lajit

ELY-keskus yhtyy näkemykseen, että hankkeella ei ole todennäköisesti merkittävää heikentävää vaikutusta Lutakkonevan Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan. Hankkeesta seuraavalla elinympäristöjen pirstoutumisella voi olla vähäisiä kielteisiä vaikutuksia alueella elävään liito-oravakantaan ja tätä kautta myös Natura-alueen liito-oraviin. Vaikutuksia liito-oravaan voidaan kuitenkin vähentää sijoittamalla hankkeen toiminnot muualle kuin tunnistettuihin liito-oravan esiintymispaikkoihin tai lajille soveltuville kohteille.

Vaikutukset SAC-alueella esiintyvään ominaiseen lajistoon

Kun huomioidaan, ettei Natura-arvioinnin laillisiin perusteisiin ole sisällytetty laillista velvoitetta käsitellä muita kuin suojeluperusteisia arvoja, on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset muihin kuin suojeluperusteiseen lajistoon tunnistettu asianmukaisesti ja tarkasteltu riittävällä tasolla.

Yhteisvaikutukset

Koska Kankalonselän hankkeesta ei aiheudu heikentäviä vaikutuksia suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin, ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitettyihin näkemyksiin, että hankkeesta ei aiheudu yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa.

ELY-keskus toteaa, että eri hankkeista seuraavasta metsäisen alueen pirstoutumisesta voi seurata liito-oravan kulkuyhteyksien heikentymistä. Tämä saattaa vaikuttaa kielteisesti myös liito-oravien kulkuun Natura-alueelle. Kuitenkin hankkeiden suunnittelussa ja ohjauksessa pyritään

siihen, että liito-oraville aiheutuvat vaikutukset minimoidaan. Olemassa olevien, muista hankkeista tai suunnitelmista saatavilla olevien tietojen valossa niiden yhteisvaikutukset Kankalonselän hankkeen kanssa eivät ole suojeluperusteisille liito-oravalle merkittävästi heikentäviä.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitetyn lievennyskeinon riittävyyteen koskien mahdollista tien parantamista Tarkankeitaan lähellä. Mikäli tien parantamiseen on suunniteltu liittyvän ojitusta, sitä ei tule tehdä tien pohjoispuolella. Näin vältetään Tarkankeitaan puustoisten soiden vesitalouteen kohdistuvat kielteiset vaikutukset.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen

ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn näkemykseen siitä, että hanke ei todennäköisesti vaaranna niitä luontoarvoja, joiden perusteella Lutakkoneva on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, eikä myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

Lisätiedot

Ylitarkastaja Olli Autio, 0295 027 775, olli.autio@ely-keskus.fi

Asiakirjan hyväksyminen

Asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja hyväksytty sähköisesti viranomaisen järjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Olli Autio ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Tieto hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja EPOELY/5515/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/5515/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autio Olli J 22.08.2025 10:48

Ratkaisija Kullas Johanna 22.08.2025 10:48